

Cuita el Sol, 7 de juny del 2008

Dones que us prepareu per sortir cap al Monteixo des d'Àreu, avui, dissabte 7 de juny de 2008, vagi en primer lloc a totes en conjunt la meva admiració per l'energia que sentiu als vostres cossos, per les ganes de fer el cim, pas a pas i, a cada una en particular, per l'esperança o el somni d'arribar-hi la primera.

Avui celebrem, de nou, la possibilitat de participació sense entrebancs. Podem passar per alt que va transcórrer molt de temps abans que fos permès que les dones participessin a les curses, però m'agrada recordar-ho. Fins al 1984, a Los Angeles, en la XVIIIena edició dels Jocs Olímpics, no va ser que les dones van córrer dones la Marató. Sembla que a la Grècia antiga no es deixava competir les dones en esport, com a reflex del punt de vista sobre la inferioritat física respecte als homes, però també per raó del conservadurisme religiós en relació a la presència pública de les dones amb poca roba. En el festival dedicat a la deessa Hera, Pausanias afirma que les participants corrien amb unes túniques just per sobre genoll i mostraven l'espatlla dreta fins al pit. A Esparta es deixava competir les dones en relació a la idea que les mares que eren fermes i fortes produïrien fills que esdevindrien bons soldats per a les guerres.

Som lluny avui de la preocupació per túniques curtes i penso que, en immensa majoria, oposades a pensar que els nostres fills són projectats com a força per a la guerra. Ens sentim molt afortunades!

M'he volgut fixar en aquest esperit de celebració de llibertats que tendeixen a igualar-nos homes i dones i, per tant, a fer-nos a tots més feliços. Moltes persones han lluitat de maneres diferents perquè avui les gaudíssim sense pensar-hi, un instant de memòria pel seu esforç.

Per acabar, vull subratllar l'efecte de la literatura en la vida, en camí invers al que sol portar. El bell conte de Pep Coll, "L'home que corria més que el sol", ha trobat la seva realitat, els lectors l'han fet seu, l'han transformat i l'han convertit en tradició popular, a Àreu.

Dones, us desitjo bona empena i resistència per a l'anada amb llum. I un amorosit retorn dins la fosca.

Maria Barbal
dissabte 7 de juny de 2008.

Benvinguts a Àreu, companys corredors, amics de la vall i forasters.

Un any més, i aquest ja és el cinquè, ens disposem a córrer més que el sol, grimpant per les rampes de la muntanya de l'altre cantó del riu.

Sabíeu que Monteixo vol dir la muntanya del teix? Així ho explica el lingüista Joan Coromines, el nostre gran savi, especialista en l'origen dels noms de lloc. Monteixo significa la muntanya del teix, amb una o afegida al final, per influència de la llengua antiga que es parlava per les valls pirinenques abans de la colonització romana. Ho confirma el fet que una partida del terme de Norís, porti precisament el nom de Teixó.

El teix és un arbre bastant rar, més aviat solitari. Imagino que la majoria dels que m'escolteu no el sabríeu pas reconèixer. Perquè us en feu una idea, us diré que és de fulla perenne com el pi, l'abet o el xiprés, amb els quals té una retirada. Produeix uns petits, vermells i deliciosos però les seues fulles són verinoses. I és per això que els pastors l'han perseguit i arrencat, per por el bestiar en mengés. Segons com es miri, el verí també és una virtut. Així ho consideraven els guerrers antics, els quals en portaven sempre una grapat de fulles per empassar-se-les a en cas de caure vius en mans dels enemics.

El teix és doncs, l'arbre de la mort, però també l'arbre la vida, ja que pot viure durant segles. *Creixes tan a poc a poc que morir no pots*, va escriure William Wordsworth, el gran poeta anglès del paisatge i dels boscos. La qualitat de la fusta del teix, dura com la pedra i la vegada elàstica, era apreciada pels guerrers, els quals de les branques en feien els arcs i les llances. Cultures antigues com la grega, la romana o la cèlica consideraven el teix com un arbre sagrat. La seva fusta era la més apropiada per fer les estàtues dels déus. El teix doncs, és l'arbre sagrat del vida i de la mort i sobretot de la lluita. Malauradament, avui es troba en perill d'extinció.

Després d'aquest preàmbul, entendreu per què l'amic Feliu, el patriarca de les muntanyes, va instituir l'any 2004 el culte al déu teix, l'arbre solitari, el preferit pels guerrers i pels excursionistes. El lloc escollit va ser la Vallferrera, al poble d'Àreu, just on arrenca la soca del vell Monteixo; i la data, el primer dissabte de juny, a tocar del solstici d'estiu, quan el sol senyoreja durant més hores damunt les muntanyes i els arbres de l'hemisferi nord.

La iniciativa del patriarca Feliu fou acceptada amb entusiasme pels companys de Centre Excursionista de Lleida i de seguida va comptar amb multitud de seguidors.

I aquí estem per cinquè any consecutiu, protegits amb cuirasses de malla i armats amb pals durs elàstics com la fusta del teix. No sortim a lluitar contra cap exèrcit enemic, sinó pel deu teix, símbol d'una natura maltractada. La majoria tampoc volem obtenir cap medalla. Llitem per nosaltres mateixos: per demostrar-nos almenys un cop a l'any que no ens deixarem atrapar per l'ombra de banalitat que envaeixen els nostres països rics.

Ànims companys de lluita! Pujarem al Monteixo amb els darrers raigs del sol i en baixarem a la claror fresca dels primers estels!

Bona cursa als seguidors del vell teix i bona festa a tothom!

Pep Coll, dissabte 7 de juny de 2008.

	Centre Excursionista de Lleida Comerç, 25 de Lleida (de dilluns a divendres, de les 19'30h. a les 22h.) Telèfon: 973-242329 - Fax: 973-234497 Correu.e: cel@cel.cat Web: www.cel.cat